

Κώστας Τζαβέλλας: Οι συντάξεις της ντροπής

Κάθε Τετάρτη στην εφημερίδα «Κόσμος»: Ένα θεατρικό έργο που αναφέρεται σε μια σημαντική στιγμή της μεταναστευτικής ιστορίας των Ελλήνων στην Αυστραλία. Το έργο του Κώστα Τζαβέλλα βασίζεται σε μια αληθινή ιστορία και είναι αφιερωμένο από τον συγγραφέα «σ' όλους τους άρρωστους, όλους τους φτωχούς, όλους τους αδύνατους που το κόλπο τους ταλαιπώρησε. Και σε όλους τους δυνατούς που είπαν όχι στο «Κόλπο». Είναι επίσης αφιερωμένο στον πατέρα του συγγραφέα με τα παρακάτω λόγια «Και... στον πατέρα μου Φώτη, τον αιώνιο φάρο της ζωής μου. Μια ταπεινή, μια ελάχιστη προσφορά. Κι... ένα συγγνώμη...». «Οι συντάξεις της ντροπής» εκδόθηκαν το 1993 σε βιβλίο με πρόλογο της Ερασμίας Γαλιατσάτου – Παπαγεωργίου (τον οποίο έχουμε ήδη δημοσιεύσει). Ευχαριστούμε θερμά τον συγγραφέα Κώστα Τζαβέλλα για την ευγενική του χειρονομία προς τους αναγνώστες μας. Μετά την ολοκλήρωση της δημοσίευσης του θεατρικού έργου θα ακολουθήσει εκτενής συνέντευξη με τον συγγραφέα που θα μας μιλήσει για την περιπέτεια της συγγραφής του βιβλίου αλλά και θα μας μεταφέρει τις σημερινές του απόψεις για το γεγονός που συντάραξε τον ελληνισμό στο τέλος της δεκαετίας του '70.

ΠΡΑΞΗ ΟΓΔΟΗ

Είμαστε και πάλι στο μικρό φλατάκι του Τάκη στο Kensington. Είναι Κυριακή και πλησιάζει το Πάσχα του 1981. Ο Τάκης είναι μόνος του. Μόλις που βγήκε από το ντουζ. Κάθεται με αθλητική φανελίτσα και πίνει τον πρωινό καφέ του. Όλα είναι ατημέλητα. Χτυπάει η πόρτα και σηκώνεται ν' ανοίξει.

ΤΑΚΗΣ: Ελα, καλημέρα! Τι κάνεις;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Καλημέρα! (Κοιτάζει γύρω του.) Εσύ τι κάνεις; Μήπως σε ξύπνησε το τηλεφώνημά μου;

ΤΑΚΗΣ: Ισια που με πρόλαβες, θα 'παιρνα εγώ.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ξέρεις η Μαρία δεν σου το 'χει συχωρέσει που δεν ήρθες τα Χριστούγεννα,

ΤΑΚΗΣ: Μα έχω έρθει τόσες φορές από τότε...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ναι, αλλά δεν έχεις μείνει για φαγητό, παίρνεις έναν καφέ όλο κι όλο και φεύγεις.

ΤΑΚΗΣ: Μα, βρε Μιχάλη, μετράνε κάτι τέτοια μ' εμάς; Να, σήμερα θα 'ρθω να φάω τρεις μερίδες για να πατίσουμε.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Αυτό να το πεις της Μαρίας και του γέρου...! Ξέρεις κι αυτός σε ζητά. Έχει χαρεί τόσο πολύ που είμαστε πάλι μαζί. Τώρα μόλις άκουσε ότι θα 'ρθω να σε πάρω τα μάτια του αμέσως άστραψαν! Ακόμη, μου είπε η Μαρία ότι ευχαριστήθηκε τόσο πολύ που πέταξα την τραγιάσκα...

ΤΑΚΗΣ: Πες μου τι κάνει; Μου τα είχαν πει τόσο μαύρα. Άλλος έλεγε πεθαίνει, άλλος συμφόρεση, άλλος ημιπληγία...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Στην αρχή όλα ήσαν πιθανά, τώρα όμως ξέρουμε. Ήταν και είναι η καρδιά του. Ήταν κλειστές τέσσερις αρτηρίες, έπαθε και το στροκ... Ξέρουμε δεν πρόκειται να γίνει ποτέ εντελώς καλά. Αλλά θα γίνει καλύτερα. Εσύ; Εσύ, πες μου τι κάνεις; Γιατί δουλεύεις τόσο πολύ;

ΤΑΚΗΣ: Τι να σου πω, βρε Μιχάλη, κάτι με πνίγει αυτές τις μέρες. Αυτές Οι πέτρες που λες στα στήθια. Ασήκωτες γίνανε και σ' εμένα. Έχει νύχτες τώρα που όλο τον πατέρα σου και τα παιδιά μου σκέπτομαι.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Την Κούλα, δεν την σκέφτεσαι;

ΤΑΚΗΣ: Ε... Θα 'ταν ψέμα να 'λεγα όχι... Ζήσαμε μια ζωή μαζί. Μ' αγάπησε, την αγάπησα...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ασφαλώς, φίλε μου!

ΤΑΚΗΣ: Τι να το κάνεις όμως ήρθε η στιγμή, ήρθε το «ΚΟΛΠΟ» Κι όλος ο κόσμος μας γκρεμίστηκε... Ναι... ναι την σκέφτομαι κι αυτή αλλά τα παιδιά τα 'χω τόσο πεθυμήσει... Γι' αυτό δουλεύω... Με τη δουλειά όλα ξεχνιούνται, ακόμη και τα λάθη μου...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Λες «λάθος» τη μεγάλη καρδιά και την πίστη στη ζωή και τους ανθρώπους;

ΤΑΚΗΣ: Δεν ξαργυρώνονται αυτά Μιχάλη...

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ασφαλώς!

Γιατί δεν υπάρχει νόμισμα αρκετά μεγάλο. Και ξέρεις κάτι ακόμη,

ΤΑΚΗΣ: Τί;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ξέρω γιατί δεν ήρθες τα Χριστούγεννα να φάμε.

ΤΑΚΗΣ: Ήθελα να τη χαρώ... να τη χορτάσω την πίκρα μου... Δεν θα 'ταν σωστό να την κουβαλήσω σε σας.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ναι. Γι' αυτό και δεν πήρα το μεσημέρι και το απόγευμα κι ας φώναζε η Μαρία. Εγώ ήμουν νοερά δίπλα σου... Οι ανδρείοι είναι πάντα μόνοι, φίλε μου.

ΤΑΚΗΣ: «Ελα μην υπερβάλλεις... Ανδρείος... που όλο αυτό το εγκεφαλικό σκέφτομαι. Όλο εκεί σ' αυτό γυρίζει το κεφάλι μου. Και ξέρεις... δεν θα 'θελα ποτέ να πάθω κάτι τέτοιο... Δεν θα 'θελα να ζήσω ούτε στιγμή έτσι... χωρίς νου, χωρίς νόηση. Θα 'ταν τόσο άδικο...

ΜΙΧΑΛΗΣ: (Ζωηρά.) Ελα, παιδάκι μου, κουνήσου από τη θέση σου. Εσύ κάτι τέτοιο... Τόσες φορές το 'χουμε πει. Το 'χει ακούσει κι ο Θεός, εσύ θα πεθάνεις όρθιος!

(Ο Τάκης γελάει με πικρία.)

ΜΙΧΑΛΗΣ: (Γελάει και αυτός.) Πάντως ξέρεις κάτι, ρε φίλε; Αυτό της Κούλας δεν μπορώ να το κωνέψω! Ήθελα να 'ξερα πώς εξηγήθηκε στα παιδιά όταν η βρώμα του «ΚΟΛΠΟΥ» ξαπλώθηκε παντού. Τι να τους είχε πει: Δεν έχεις μάθει τίποτα; Δεν έχεις προσπαθήσει να μάθεις;

ΤΑΚΗΣ: Τι να μάθω; Τώρα σε λίγο το «ΚΟΛΠΟ» θα σκεπαστεί. Ήδη μπλούν για αποζημιώσεις. Τ' αδέρφια της είναι εκεί, σίγουρα τα παιδιά αλλάξανε. Θα τα 'χουν κάνει όμοιους τους.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Κι εσύ θα το δεχτείς αυτό;

ΤΑΚΗΣ: Όχι, ποτέ! Κι αυτό είναι που με βασανίζει.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Καλά, δεν μου λες, τόσον καιρό πώς περνάνε; Δεν σου 'χει γράψει να ζητήσει λεφτά, διαζύγιο, επίδομα για τα παιδιά... τίποτα;

ΤΑΚΗΣ: Όχι... τίποτα. Το μόνο που ξέρω είναι ότι έχουν πάει στο χωριό. στο πατρικό μου.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Στο πατρικό σου; Μυστήριο!

ΤΑΚΗΣ: Έλα, άσ' την αυτή την κουβέντα... Πες μου, αλήθεια, τι κάνει αυτός ο εξάδελφός σου;

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ποιος;

ΤΑΚΗΣ: Πώς τον λένε μωρέ; «Τα ρολόγια και τα κορόιδα...»

ΜΙΧΑΛΗΣ: Α, ο Βασίλης! Τον θυμάσαι βλέπω...

ΤΑΚΗΣ: Ασφαλώς!

ΜΙΧΑΛΗΣ: Ε, λοιπόν, φίλε μου, αυτουνού το μπουκάρισμα της Αστυνομίας του 'κανε το μεγαλύτερο καλό. Τα παράτησε όλα: καφενεμία, χαρτιά, άλογα, τζόγο. Αγόρασε ένα «σπασμένο» μαγαζί στο Cowra. Το 'φτιαξε και δουλεύει εφτά μέρες την εβδομάδα σαν... τα ρολόγια! Έφερε και μια παλιά γνωριμία από την Ελλάδα και σε λίγο παντρεύεται.

ΤΑΚΗΣ: Μπράβο του! Ξέρεις, παρά την επιφανειακή του επιπολαιότητα και τα μάγικα λόγια, φαινόταν καλό παιδί.

ΜΙΧΑΛΗΣ: Το «ΚΟΛΠΟ» τον ταρακούνησε, τον έφερε στα σύγκαλά του... όπως όλους μας εξάλλου... Εγώ ξέρεις, Τάκη, όπως σου 'λεγα και την άλλη φορά, έστειλα στο Social Security ένα γράμμα και έκανα και υπεύθυνη δήλωση, ότι δεν θέλω τίποτα, δεν έχω καμιά απαίτηση για τίποτα. Και ό,τι πέρασα, καλά τα πέρασα...

